

- застосувати щодо кривдника терміновий заборонний припис, який вноситься на термін до 10 діб у разі існування безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалої особи та встановити щодо кривдника обмежувальні заходи.

В Україні фіксують збільшення випадків домашнього насильства. Як повідомила заступниця міністра внутрішніх справ Катерина Павліченко, у 2021 році до поліції про домашнє насильство заявили на 56 % більше громадян, ніж у 2020-му. При цьому за рік було складено на 10 % більше адмінпротоколів та внесено на 19 % більше термінових заборонних приписів щодо кривдників.

Підсумовуючи вищесказані мною слова, можу сказати що проблематика документування психологічного насилля полягає в двох причинах, по-перше неосвідченності громадян, щодо насилля та всіх його проявів, які здебільшого не розуміють, що психологічне насилля стає початковою стадією аб'юза по відношенню до них, та може перерости в інші прояви насилля. По-друге, не якісну роботу поліцейських, адже в більшості випадків, поліцейські які працюють з цією проблемою, обмежуються усною бесідою, замість того, щоб розібратися в ситуації, та обмежити кривдника.

Література

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
2. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>

УНИКНЕННЯ ДОПУЩЕННЯ ПОМИЛОК ПРИ ДОКУМЕНТУВАННІ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТ. 173-2 КУПАП, ЯК ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕВІДВОРОТНОСТІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ КРИВДНИКІВ

Мердова Ольга Миколаївна,

*кандидатка юридичних наук, доцентка, завідувачка
кафедри адміністративно-правових дисциплін
факультету № 2, Донецького державного
університету внутрішніх справ*

Проблема запобігання та протидії домашньому насильству в Україні є найбільш обговорюваною в останні роки. Органами

публічного адміністрування, що реалізують комплексний інтегрований підхід до подолання домашнього насильства, активно запроваджуються організаційно-правові заходи із запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, захисту прав осіб, які постраждали від такого насильства, удосконалюються існуючі інструменти діяльності у цій сфері, здійснюється узагальнення правозастосовної практики суб'єктів, дотичних до боротьби з такими правопорушеннями, як кримінально-правовими заходами, так і адміністративно-правовими.

Усвідомлюючи важливість роль адміністративно-правових заходів протидії домашньому насильству у 2021 році було внесено ряд змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі з метою удосконалення правового регулювання притягнення до відповідальності за вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування.

На сьогоднішній день справи про адміністративні правопорушення за ст. 173-2 КУпАП є одними з найчисельніших категорій справ серед усіх справ про адміністративні правопорушення, які перебували на розгляді у місцевих загальних судах. За даними Державної судової адміністрації України [1], за 2021 рік на розгляді в судах перебувало 144 394 справ за вчинення правопорушення, передбаченого статтею 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення, проте лише у 71 874 випадків було прийнято рішення про притягнення осіб до адміністративної відповідальності, що складає тільки 49,8 % від загальної кількості справ, що перебували на розгляді. Серед винесених судами постанов 32 % справ було закрито, з яких 8 % – за відсутністю складу адміністративного правопорушення; 15 % – у зв'язку із закінченням строків накладення адміністративного стягнення; 8 % – у зв'язку із звільненням від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення. Крім того, серед винесених судами постанов 10 % складають постанови про повернення матеріалів на доопрацювання для належного їх оформлення. На нашу думку, така статистика дозволяє констатувати про те, що в правозастосовній практиці Національної поліції України виникають певні проблеми з питань застосування як матеріальних, так і процесуальних норм адміністративного законодавства у провадженнях у справах про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 173-2 КУпАП. Мають місце непоодинокі випадки повернення судами справ за підстав неналежного оформлення матеріалів у справах про адміністративні

правопорушення, а також закриття справ у зв'язку із неправильною кваліфікацією адміністративних правопорушень, закінченням строків накладення адміністративних стягнень. Безумовним, є те, що така ситуація не сприяє забезпеченню невідворотності відповідальності кривдників та зміні їх моделі насильницької поведінки.

Зазначимо, що авторським колективом Донецького державного університету внутрішніх справ у 2021 році було аналітичне дослідження постанов районних судів м. Маріуполь, прийнятих у 2020 році за результатами розгляду справ про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 173-2 КУпАП, з метою виявлення найтиповіших помилок при документуванні адміністративних правопорушень зазначеної категорії справ, які призводять до закриття проваджень у справах або поверненню матеріалів для належного їх оформлення. В результаті проведеного аналізу авторами підготовлено загальні та деталізовані практичні рекомендації працівникам Національної поліції України щодо документування адміністративних правопорушень, передбачених статтею 173-2 КУпАП, що були викладені у науково-практичних рекомендаціях «Документування адміністративних правопорушень, передбачених статтею 173-2 КУпАП (за результатами аналітичного дослідження постанов районних судів м. Маріуполь)» [2], що можуть використовуватися як в процесі правозастосовної діяльності, так і в процесі професійного навчання поліцейських, які на нашу думку, безумовно сприятимуть забезпеченню невідворотності відповідальності кривдників.

Узагальнення судової практики при розгляді справ про адміністративні правопорушення, передбачених ст. 173-2 КУпАП, показало, що працівники Національної поліції України в цілому додержуються приписів законодавства щодо документування адміністративних правопорушень, зазначеної категорії справ, а для усунення виявлених недоліків працівникам поліції необхідно:

- ретельно перевіряти інформацію про можливе вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 173-2 КУпАП, правильно кваліфікувати протиправні діяння, тобто здійснювати аналіз фактичних ознак діяння і проводити їх ототожнення з ознаками складу правопорушення, що містяться в порушеній адміністративно-правовій нормі;

- правильно складати адміністративно-процесуальні документи у справах про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 173-2 КУпАП, особливо протокол про адміністративні правопорушення;

- долучати до адміністративної справи належним чином оформлені докази;

- своєчасно, без зволікань, передавати матеріали справ про адміністративні правопорушення до суду;

– у разі повернення матеріалів на доопрацювання своєчасно виконувати судові рішення та повертати матеріали справи до суду;

– використовувати у правозастосовній діяльності науково-практичні рекомендації щодо документування адміністративних правопорушень, передбачених статтею 173-2 КУпАП.

Уважаємо за доцільне тематику, присвячену особливостям документування адміністративних правопорушень, передбачених ст. 173-2 КУпАП, додати до всіх форм професійного навчання поліцейських в межах: первинної професійної підготовки; підготовки в закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських; післядипломної освіти шляхом внесення зазначеної тематики в програми підвищення кваліфікації працівників поліції; службової підготовки під час відповідних занять.

Література

1. Звіт судів першої інстанції щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення. № 1-п. Зведений за 2021 рік. URL: https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/main_site/1p_2021.xlsx (дата звернення: 06.07.2022).

2. Документування адміністративних правопорушень, передбачених статтею 173-2 КУпАП (за результатами аналітичного дослідження постанов районних судів м. Маріуполь): науково-практичні рекомендації / С. С. Вітвіцький, О. М. Мердова, О. О. Светлічна. Маріуполь: Донецький державний університет внутрішніх справ, 2021. 33 с.

ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ЗАПОБІГАННІ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ТА НАСИЛЬСТВУ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ: ЗАРУБІЖНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД

Мердов Станіслав Павлович,

викладач кафедри спеціальної фізичної та домедичної підготовки факультету № 3 Донецького державного університету внутрішніх справ

В останні роки як з боку державних, так і недержавних інституцій постійно здійснюється діяльність в напрямку впровадження інноваційних підходів до запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, вивчення позитивного зарубіжного